

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek.

List velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr. za četrletno 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v stolnem farožu. Deležniki tiskovnih društev dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodava knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopis se ne vračajo, neplačani listi ne sprejemajo. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr., in vsakokrat za kolek 30 kr.

Imenitna beseda zastran volitev.

Prečastiti Sekovski knjezoškof so razglasili v „Sonntgsb.“ zastran bodočih volitev v državni zbor pastirsko besedo, ki je vredna, da jo slišijo tudi verniki drugih škofij in si jo globoko v srce vtisnejo. Pišejo tako-le:

Skoro se snide novi državni zbor, za kterega se bodo v kratkem poslanci volili. Ta državni zbor ima pred Bogom dolžnost, nekatere postave bistveno popraviti. Na to morajo odločno delati, to morajo zahtevati vsi katoličani, kateri še niso na svoje in svojih otrok večno zveličanje pozabili. — Nasproti pa sovražniki kat. cerkve, kakor se v njih novinah večkrat bere, tirjajo od novega državnega zbora, da sklene enakih postav, kakoršne so se v Pruski Nemčiji vpeljale;* takošne postave bi pa blizo vso delavnost kat. cerkve, po kateri se imajo verniki k večnemu zveličanju napeljevati, silno ovirale, deloma tudi nemogočo storile.

Bode li nam alj pa nasprotnikom katoliške cerkve veseliti se delovanja novega drž. zbora, to bode odločil duh onih možev, kateri se imajo zdaj v drž. zbor voliti.

Vsacega volilca veže torej ostra dolžnost vesti, glasovati le za takega moža, ki hoče z vsemi močmi odvracati cerkvi sovražne postave, pa tudi pripomagati, da se slabe postave popravijo. — Kako postopati, da se to doseže, bodi prepuščeno poslancem, ki so enakih misli z nami, kajti se je vspeha le nadjati, ako delajo složno z enakomiselnimi poslanci drugih dežel.

Ker je volilcev dolžnost, voliti le take možé, tako imenitna, in ker bodo vsi volilni možé za to Bogu oster odgovor enkrat dati morali,

*) To vse je „Gospodar“ natanko razložil v prejšnjih številkah. Uredn.

naj tukaj še dostavim, kar sem ob drugih prilikah že večkrat rekel.

Marsikdo še ne misli na to, da je to res njegova sveta dolžnost, marveč si domišlja, da, ker oča in dedek take dolžnosti imela nista, je tudi zdaj ni, ampak je volitev le nekako posebno veselje, ali pa sama pravica, katera se porabi alj tudi ne, kakor kdo hoče.

To pa je celó krivo! V sedanjih časih je res dolžnost, volitev se udeleževati in po najboljši vesti glasovati, bodi si v srenjski zastop, alj v šolski odbor, deželni alj državni zbor. Kdor nad to dolžnostjo še dvomi, naj le pogleda, kaj da se v vseh teh zastopih dela. . . .

Alj ima država in dežela dobrih alj pa slabih postav, — takih namreč, ki tebi, tvojim otrokom in vnukom življenje polajšujejo alj grenijo, v nebesa priti pomagajo alj pa overajo, to je v rokah onih, ki se v deželni in državni zbor volijo.

V resnici je torej vestna dolžnost, z vsemi močmi na to delati, da se volijo krščanski, pošteni, vestni, modri in zvedeni možé, ki ne iščejo svojega časnega dobička, nego pospešujejo časní blagor vseh tako, da njih večni blagor pri tem škode ne trpi. — Če se pa po vaši vnemarnosti alj brezvestnosti nevarni možé volijo, ste vi pred Bogom krivi vsega hudega, kar se godi, in tudi vsega, karkoli se dobrega po takih brezvestnih poslancih opusti.

Kdor človeku nož poda, ko vendar ve, da bo ž njim moril, postane morilec sam; in kdor tatu ključé pokaže, ko vendar ve, da bode ž njimi krast šel, ta je sam tat postal. Ako se povsod vestno voli, se bodo sčasoma tudi postave zboljšale; k temu pa treba — posebno zdaj — podpore od naše strani. Vsaj ne pričakuje pameten človek obilne žetve na svojem polji, ako ga v potu svojega obraza ne orje in ne čedi; za-

nemarjenemu polju ne pomaga ne dež ne sonce in najugodnejše vreme ne, ki ga le Bog sam dati zamore. Obilna žetev čaka le njega, ki se ni ne truda ne stroškov za dobro obdelanje svojega polja bal. —

Naši kandidatje so:

1. Gospod Jan. Pajk,
2. " Mih. Herman,
3. " Fr. Kosar.

Kdor hoče po svoji vesti dobro voliti, naj glasuje za te možé!

Pri tej priliki moramo bralce resno opominjati, da pobijajo laži, ki se o priporočanih kandidatih med nevednimi ljudmi trosijo. Posebno hudo pritiskajo, kakor se vidi iz naslednjega naznanila in tudi iz dopisa iz Konjic, nemčurji Mariborskega volilnega okroga, da bi z lažmi premotili volilce, ter jih zvalili na limanice, da zopet Seidlna volijo.

"Gospodar" misli, da vam je že dovolj pokazal, da kmečkemu stanu res najboljšega želi. Tako je tudi osredni volilni odbor v Mariboru sestavljen iz samih vrlih poštenjakov in prijateljev ljudstva. Če vam torej eden kakor drugi srčno priporoča kandidate, ki so vsega zaupanja vredni, boste li tako nespametni in rajši verovali svojim najhujšim nasprotnikom? Kdor brata in prijatelja ne poslušá, temu se v nja lastno kazen in škodo zgodi, da ga lažnjivci in zapeljivci v svoje mreže zapletejo, iz katerih več ne more.

In če vidijo ljudstva najboljši prijatelji, da je pri ljudeh vsaka pametna beseda zastoj, potem tudi oni umolknejo in Slovenci bodo slednjič čreda brez vestnih in dobrih voditeljev, celó prepuščeni svojim krutim nasilnikom!

Zatorej prosimo in opominjamo: Ne dajte se motiti in za nos voditi nemčurjem in liberalnim hujskalcem, ki vas na krive pota vabijo!

Na znanje.

Neko medlo človeče, na pol v Kameci, na pol v Mariboru domá, katero dobro pozná moje razmére, trosi laž, ko da jaz volilne pravice nemam. Jaz se čutim prisiljenega, javno povedati, da imam pri teh volitvah ne sam pasivno, ampak tudi aktivno volilno pravico, t. j. smem ne samo izvoljen biti, nego tudi sam v kmečkej skupini voliti. To našim volilcem in volilnim možem na blagovoljno znanje.

Ne uklanjajte se lažem!

Ne udajte se lažnjivcem!

J. Pajk,

častni ud š. Peterske občine pri Mariboru.

Gospodarske stvari.

Kako se naj novozidane hiše izsušijo, da zdravju ne škodujejo?

V novozidanih hišah stanovati, dokler niso do čistega suhe, tudi zdravju škoduje. Vzrok temu je apnena voda, ki se v zidu še nahaja in izhlapuje. Voda se tedaj mora izsušiti, in to se naj hitreje zgodi, če se apno s kako drugo stvarjo zvezati zamore. Najraje se pa apno z ogljeno kislino (Kohlensäure) veže. Ker tega navadni zrak malo v sebi ima, se zidovje po malem suši; in ker človek ovo kislino izdihuje, novo apneno zidovje ovo kislino iz pluč tako rekoč sili, in to pluća slabi, jim škoduje. —

V takih hišah se naj, prej ko se človek v nje preseli, pet do šest dni po pet funtov oglja zažgá. S tem se ogljena kislina z apnom zveže in strdi, mokrota mine, hiša pa zdravju ni več škodljiva.

To tudi najrevnejši človek lahko stori, da v novo hišo večkrat na dan in več dni zaporedoma živega oglja zanese. Se vé, da se pri tem mora varno v hišo hoditi, ker se drugače človek lahko zaduši.

Koliko gnoja je treba na njivo, in kolikrat se gnoji?

Gnoja je toliko treba, da je dobro gnojeno, to je, da je njiva s prav zdrobljenim gnojem čez in čez pokrita, z gnojem, ki se z vilami prav raztrosi. Gnoj v debelih kepah manj gnoji kakor droben, ker se ne more enako v živež za rastline stopiti.

Kolikokrat je treba gnojiti?

Peščene in kremenine njive se morajo večkrat gnojiti, ker hitrejši gnoj povzijejo, in se ga v mokroti tudi veliko globoko scedi, če je globoko rahla zemlja; apnene zemlje, če je le nekoliko ilovce primešane, ga malo dalje ohranijo; ilovčne njive pa, ali v kterih je dober del ilovce, so manj živne, gnoj počasi razkrojijo, ga imajo kakor v blato zavitega, se torej nar bolj poredkem gnojé. Take ilovne njive sem jaz vsako šesto leto gnožil. Prvo leto bilo je vsejano kako korenstvo ali koruza; drugo leto pšenica ali ječmen; tretje leto detelja; četrto zopet pšenica; za pšenico ajda; peto leto oves; potlej pa zopet od konca; in je bilo zmirej prav dobro. —

Kremenin svet, če je malo ilovčin, malo apnen, se mora vsaj vsako drugo leto gnojiti, to je puhla zemlja. —

Slinjevka, če apnica premaguje, se tretje leto gnoji, če se za korenstvom ali za koruzo žito seje, ne pa zopet korenstvo; če pa je po prvem žitu kaka repa, se mora že takrat spet gnojiti.

Če se kmetovalec pravega, umnega vrstenja drži, je treba sploh manjkrat, — če se pa nobenega pravega vrstenja ne drži, kar ni prav, se ne more reči, kolikokrat da je treba gnojiti; —